

Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának
kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása
a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával”

Eötvös Loránd Kollégium

Eötvös Esték

2012. 11. 20.

A fájlcserétől a szerzői jogi háborúig

Dr. Mezei Péter, PhD
egyetemi docens

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 projekt

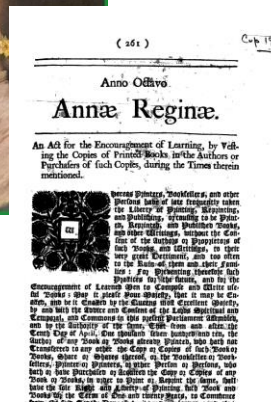
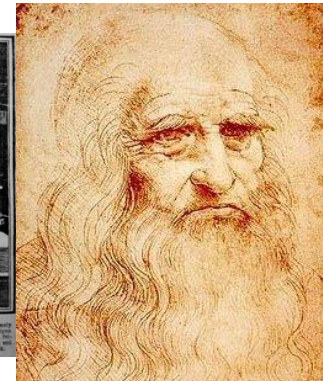

Szerzői jog és technológia

Kéz a kézben

Négy nagy feltételnek kellett találkoznia ahhoz, hogy a szerzői jogvédelem kialakuljon:

- A technológia: nyomdagép;
- A szerző: individualizmus és reneszánsz;
- A piac: a fogyasztók igénye a szellemi alkotásokra;
- A jogalkotói/politikai akarat a szerzői jog szabályozására.

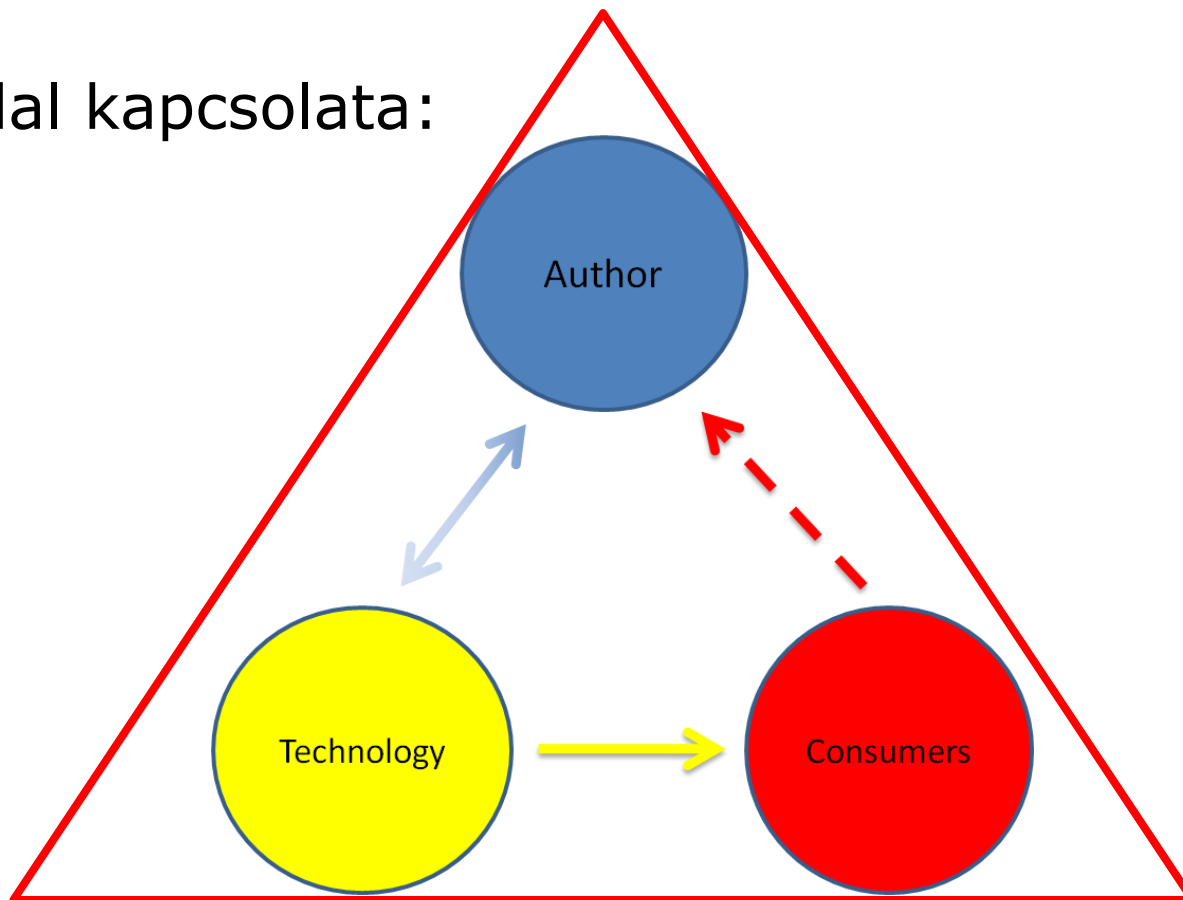

Szerzői jog és technológia

Kéz a kézben

A négy érdekoldal kapcsolata:

- Technológia;
- Szerző;
- Fogasztó;
- Jogalkotó.

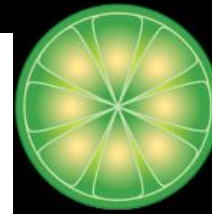

A szerzői jog dominanciájának mítosza

Fájlcseré, mint fogyasztói reflexió

A fájlcsere megjelenése a technológiai innováció és a fogyasztói igények növekedése fényében szükségszerű volt.

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

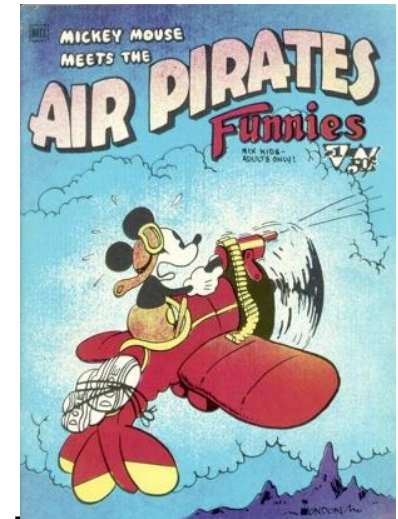
A szerzői jog dominanciájának mítosza

Kalózok és kalózkodás

Ki a kalóz?

Én nem ezekre a kalózokra gondoltam...

A kalózkodásra épített retorika veszélyes!

A szerzői jog dominanciájának mítosza

Tulajdon, lopás, tolvaj

Hasonlóképp helytelen a fájlcserélést lopásnak nevezni.

A lopás idegen dolog jogtalan eltulajdonítása. A szerzői jog azonban nem a fizikai tárgyak feletti tulajdont, hanem a fizikai hordozón rögzített szellemi alkotást védi.

A társadalom ugyancsak helytelen retorikát alkalmaz.

A szerzői jog dominanciájának mítosza

A szerzői jog és innováció

Egyesült Államok Alkotmánya: „Szerzői jogi klauzula”.

Az Egyesült Államokkal ellentétben az európai szerzői jogi rendszerek a már meglévő alkotásokra, illetve a szerzők vagyoni és személyhez fűződő jogaira koncentrálnak.

A szerzői jog dominanciájának mítosza

Vagyon jogok és bizonyítás

A WIPO Internet Szerződések vezették be 1996-ban a „nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel” jogát.

Az Egyesült Államok nem implementálta szó szerint ezt a jogot. Így az USA területén hagyományosan a többszörözés és a terjesztés jogai alapján ítélik meg az eseteket. A törvény nem ismeri a magáncélú többszörözés kategóriáját.

Az Európai Unió kifejezetten implementálta a fenti jogot az InfoSoc-irányelvben. A fájlcsere perekben így tipikusan a többszörözés és a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel joga alapján döntenek a bíróságok. A magáncélú többszörözés esete ismert Európában.

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

A szerzői jog dominanciájának mítosza

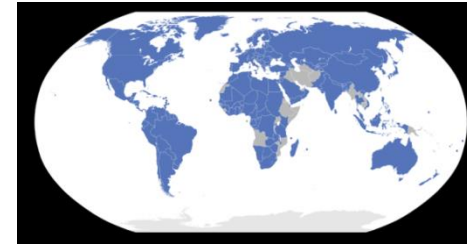
Regisztráció és törvényes kártérítés

A Berni Uniós Egyezmény alapján a szerzői jogok keletkezés és gyakorlása nem köthető semmilyen formalitáshoz. A szerző művek regisztrációja csak annyiban megengedett, ha ez nem fosztja meg semmilyen jogától a szerzőt.

Egyesült Államok: 1989 óta a regisztráció nem előfeltétele a szerzői jogvédelemnek. Ha azonban egy művet nem regisztrálnak az USA Szerzői Jogi Hivatalánál, akkor

- szövetségi szerzői jogi per nem indítható;
- nem igényelhető törvényes kártérítés (750-30.000\$ jogsértésenként, max. 150.000\$ a szándékos jogsértések esetén);
- az eljárási költségek és az ügyvédi munkadíj megtérítése nem követelhető.

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

A szerzői jog dominanciájának mítosza

Közös jogkezelés vs. iparági lobbizás

Közös jogkezelés: gazdasági racionalitás magyarázza.

Európa: általában kötelező.

Egyesült Államok: a jogosultak szabadon alapíthatnak közös jogkezelőt.

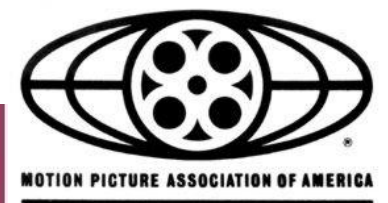
Iparági (lobbi) szervezetek:

Egyesült Államok: erős szervezetek (RIAA - MPAA).

Európa: kevésbé erős szervezetek.

GEMA

A fájlcsere évtized

A soha véget nem érő történet

- A P2P tartalomszolgáltatók „generációi”

- **Anyagi jog kontra jogérvényesítés**
- **A perek célpontjai:** P2P tartalom-szolgáltatók, felhasználók, közvetítő szolgáltatók
- **Veszélyes/új retorika** mindkét oldalon

Forrás: [Délmagyarország](#)

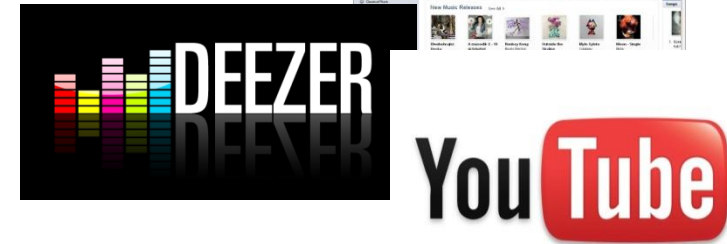

Mit tehetünk a megoldásért?

- **Oktatás:** eltérő modellek szükségesek a „P2P felnőtteknek” és a „P2P fiataloknak”

- Széleskörű, **jogszerű modellek**
– kielégített fogyasztói igények

- **Kiegyensúlyozott érvelés** mindkét érdekoldalon

- És létezik-e **jogi megoldás?**

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Mezei Péter, PhD

Egyetemi docens

Szegedi Tudományegyetem

Allam- és Jogtudományi Kar

Összehasonlító Jogi Intézet

A Szerzői Jogi Szakértő Testület
választott tagja

E-mail: mezei@juris.u-szeged.hu

Blog:

<http://copyrightinthexxcentury.blogspot.hu/>

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.